

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr: 24:27
Diariernr: SKR2024/00783
Handläggare: Åsa Högberg
Ämnesord: Ekonomi
Avdelning: Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Sektionen för ekonomisk analys
Extern medverkan: Extern medverkan
Datum: 2024-04-26
Mottagare:
Rubrik: Aktuell Ekonomi Planeringsförutsättningar för åren 2024 – 2027
Ersätter: Ers. nummer
Bilagor: ”Prognosunderlag Reg 2024–2031 till cirkulär 24:27”, finns på nedanstående webbsida:
<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/prognosunderlagregioner.1402.html>
”Prognosunderlag K 2024–2031 till cirkulär 24:27”, finns på nedanstående webbsida:
<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/prognosunderlagkommuner.1356.html>

Sammanfattning

I cirkulär 24:27, Aktuell Ekonomi för regioner och kommuner, presenterar vi budgetförutsättningar för regioner och kommuner för åren 2024–2027.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Aktuell Ekonomi 24:27

Avdelningen för ekonomi och styrning
Åsa Högberg

Regioner
Kommuner
Ekonomidirektörer
Budgetchefer
Finanschefer
Redovisningschefer
Ekonomer

Planeringsförutsättningar för åren 2024 – 2027

för regioner och kommuner

I Aktuell Ekonomi presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Ny pensionsprognos och PO-prognos
- Preliminär kostnadsutjämning 2025 för kommuner
- Reviderad LSS-utjämning 2024
- Preliminär LSS-utjämning 2025
- Löne- och prisförändringar för regioner
- Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex
- Nya instruktioner till modellen Skatter och bidrag

Jämfört med den prognos vi presenterade i februari i Aktuell Ekonomi 24:16 visar nu prognosen för skatteunderlaget ungefär samma ackumulerade utveckling fram till 2027. 2024 ger en svag ökning av skatteunderlaget. Därefter stärks konjunkturen och skatteunderlaget ökar i linje med det historiska genomsnittet.

Innehåll

Svensk konjunkturuppgång väntar 2025.....	3
Revideringar av den makroekonomiska prognosen.....	4
Skatteunderlaget.....	5
Förändring jämfört med SKR:s februariprognos	5
Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos.....	6
Disponering av resultatutjämningsreserven.....	6
Gemensam information för regioner och kommuner	8
Höga pensionskostnader på väg ned nästa år.....	8
Regioner.....	8
Arbetsgivaravgifter och genomsnittligt PO-pålägg för 2024 samt preliminärt för 2025	8
Slutavräkningar 2023–2024 för regioner	9
Regleringsbidrag/–avgift	10
Preliminär kostnadsutjämnning 2025 för regioner	11
Löne- och prisförändringar för regioner	11
Regionvisa beräkningar av skatter och bidrag 2024–2031	13
Uppdatering av modellen Skatter och bidrag	13
Kommuner	15
Arbetsgivaravgifter och genomsnittligt PO-pålägg för 2024 samt preliminärt för 2025	15
Slutavräkningar 2023–2024 för kommuner	16
Regleringsbidrag/–avgift	16
Preliminär kostnadsutjämnning 2025 för kommuner	17
Reviderad LSS-utjämnning 2024.....	20
Preliminär LSS-utjämnning 2025	20
Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex.....	21
Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2024–2031	23
Uppdatering av modellen Skatter och bidrag	24
Information om tidpunkter under 2024.....	24
Bilagor:	25

Svensk konjunkturuppgång väntar 2025

Inflationen har under en period präglats av samhällsekonomin, både i Sverige och globalt, med åtstramande penningpolitik och försiktig finanspolitik som följd. I takt med att inflationen kommer ned blir den ekonomiska politiken mindre stram, bland annat genom sänkta styrräntor och mer expansiv finanspolitik. Drivkrafterna för inflationsnedgången varierar mellan länder, vilket gör att banorna för räntesänkningar skiljer sig något åt. Vi räknar dock med att centralbankerna i USA, eurozonen och Sverige kommer att leverera sina första räntesänkningar till sommaren i år, samt att ytterligare sänkningar väntar 2025. Detta är redan inprisat av marknaden. Vi beräknar att tioårig obligationsränta hamnar på 2,4 procent i år och håller sig relativt oförändrad samtliga år 2024–2027.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inget annat anges

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027
BNP	0,0	0,6	2,8	2,4	1,8
Arbetade timmar	1,8	-0,6	1,5	1,5	1,0
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	7,6	8,5	8,6	8,1	7,8
Befolkning, 15–74 år	0,6	0,4	0,6	0,5	0,4
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	5,3	3,2	5,0	5,1	4,3
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,3	3,3	3,1	3,3	3,3
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	3,8	3,8	3,5	3,3	3,3
Inflation, KPIF	6,0	1,7	1,6	1,9	2,0
Inflation, KPI	8,5	2,6	0,4	1,7	2,1
Styrränta, värde vid årets slut, procent	4,00	3,00	2,25	2,25	2,30

Anm. BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade värden i volym. Arbetslöshet och befolkning avser 15–74 år enligt Arbetskraftsundersökningarna. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

Källor: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR.

Mindre åtstramande ekonomisk politik bidrar till återhämtning i ekonomin under senare delen av 2024 i takt med att den förda politiken successivt får genomslag i ekonomin. Återhämtningen kommer i första hand från den inhemska ekonomin i år. Hushållen ökar sin konsumtion i takt med att deras realinkomster återigen ökar men dämpas i år av fortsatt höga ränteutgifter, anpassning till varaktigt högre prisnivå i ekonomin och en osäkerhet kring den globala geopolitiska utvecklingen. Samtidigt förblir den globala tillväxten svag i år men den förbättras nästa år vilket leder till att svensk export då får mer fart. BNP-tillväxten blir således svag i år men tydligt högre 2025.

Den svaga efterfrågan i ekonomin leder till att antalet sysselsatta, och även antalet arbetade timmar, fortsätter att minska i år. Andelen arbetslösa ökar till 8,5 procent för helåret 2024, en ökning med nästan en procentenhet från

2023. Återhämtningen i ekonomin leder dock till att både sysselsättning och arbetade timmar ökar igen 2025. Sammantaget leder detta till att lönesumman ökar svagt i år medan den stiger klart snabbare 2025.

Revideringar av den makroekonomiska prognosen

Den makroekonomiska prognosen är överlag densamma som föregående prognos som publicerades den 26 februari 2024 (se Aktuell Ekonomi 24:16). Ett undantag är en större nedrevidering av inflationen 2024 och 2025. Månadsutfallen för inflationen i februari och mars var klart lägre än SKR:s föregående prognos, vilket har föranlett en nedrevidering av inflationen i år, för både KPIF och KPI-inflation. Nya vikter i KPI-systemet har beaktats, vilka publicerades i samband med januariutfallet (efter beräkningsstopp i föregående prognos). Bland annat har vikterna för räntekostnader justerats ovanligt mycket vilket har fått stor effekt på beräkningarna och förklarar merparten av nedrevideringen av KPI-inflationen 2025.

Tabell 2. Revideringar av makroekonomiska variabler

Procentenheter

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027
BNP	0,3	0,0	0,0	-0,2	0,0
Arbetade timmar	0,4	-0,6	-0,3	-0,1	0,1
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	0,0	-0,3	-0,1	0,0	0,0
Befolkning, 15–74 år	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Timlön, Nationalräkenskaperna	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inflation, KPIF	0,0	-0,6	-0,1	0,0	0,0
Inflation, KPI	0,0	-0,8	-0,8	-0,1	0,1
Styrränta, värde vid årets slut, procent	0,00	0,00	0,25	0,25	0,15

Anm. BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade värden i volym. Arbetslöshet och befolkning avser 15–74 år enligt Arbetskraftsundersökningarna. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

Källor: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR.

Sedan förra prognosen har det kommit ny statistik från Nationalräkenskaperna, bland annat ett första preliminärt utfall för BNP helåret 2023. Detta utfall visade något högre BNP-tillväxt 2023 än vår föregående prognos. Statistik för arbetsmarknaden ligger i linje med vår föregående prognos. Utfallen för helåret 2023 för arbetade timmar blev något högre än föregående prognos vilket vi bedömer som en tillfällig effekt för slutet av 2023 och därför reviderar vi ned nivån igen under 2024. Samtidigt har sysselsättningsnivån reviderats upp 2024 och 2025 till följd av en något ljusare bild av konjunkturen, vilket ger en lägre andel arbetslösa, framförallt i år. Överlag är dessa revideringar små.

Skatteunderlaget

Prognosen för 2023 gällande skatteunderlaget är just en prognos tills det första preliminära utfallet kommer, normalt i juni 2024.¹ Att sysselsättningen började minska under hösten gör att lönesummans ökning avtar i slutet av 2023. Trots det steg lönesumman oväntat snabbt, snabbare än ett tioårigt historiskt genomsnitt. Andra faktorer som då lyfte skatteunderlaget var helårseffekten av de garantipensioner som höjdes året innan (2022) samt den höjning av pensionerna som följde med den stora ökningen av prisbasbeloppet. Sammantaget beräknas skatteunderlaget öka med 5,1 procent 2023, vilket är högre än det historiska genomsnittet.

Tabell 3. Skatteunderlag samt beräknad real utveckling

Procentuell förändring

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Faktiskt skatteunderlag	5,8	5,1	2,9	4,8	4,1	4,0
Regelförändringar*	-0,5	0,2	-0,2	0,0	-0,3	0,0
Underliggande	6,3	4,9	3,1	4,7	4,5	4,0
Prisutveckling	4,6	6,4	4,4	-0,1	1,8	3,4
Realt skatteunderlag	1,7	-1,4	-1,3	4,9	2,6	0,6

*Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.

Källor: Skatteverket och SKR.

En ovanligt stark ökning av pensionerna 2023–2024 följer av stora uppgångar för prisbasbeloppet dessa år. Trots detta ökar skatteunderlaget 2024 sammantaget mycket svagt. Lönesummans ökning i år är 1 procentenhet lägre än ett tioårigt genomsnitt. Uppräkning av vissa skatteskalor och förstärkning av det förhöjda grundavdraget inverkar samtidigt negativt på skatteunderlaget 2024.

Nästa år stärks konjunkturen och sysselsättningen stiger. Det nominella skatteunderlaget växer då nästan i linje med det historiska genomsnittet. Det reala skatteunderlaget minskar 2023 och 2024, för att sedan vända uppåt igen.

Förändring jämfört med SKR:s februariprognos

Sammantaget visar aktuell prognos samma ackumulerade ökning för skatteunderlaget åren 2023–2027 som i den prognos som publicerades i Aktuell Ekonomi (24:16). Lönesummans bidrag är 0,1 procentenheter

¹ Skatteverket publicerade den 12 april ett första preliminärt utfall för skatteunderlaget 2023, vilken visade på en ökning om 1,8 procent. Det var endast 63,4 procent av deklARATIONERNA som ingick i underlaget. Då motsvarande underlag för tidigare år saknas är det svårt att värdera biasen, vilket vi gör med andra prelimära utfall och tar hänsyn till normal revidering mellan olika tillfällen (prelimära utfall-definitivt utfall, vid olika tidpunkter).

högre vilket kompenseras av bland annat lägre pensioner då inflationsprognosen reviderats ned för främst 2024–2025.

Tabell 4. De senaste skatteunderlagsprognoserna

Procentuell förändring, ackumulerat är jämfört med 2022

Prognos	2022	2023	2024	2025	2026	2027
SKR, aktuell	5,8	5,1	2,9	4,8	4,1	4,0
SKR, föregående	5,8	5,1	2,7	4,9	4,2	4,0
Regeringen, april*	5,8	4,5	3,7	4,7	5,0	5,1
ESV, mars	5,8	4,6	3,7	4,4	4,4	4,7
Ackumulerat						
SKR, aktuell	0,0	5,1	8,1	13,2	17,9	22,6
SKR, föregående	0,0	5,1	7,9	13,2	17,9	22,6
Regeringen, april*	0,0	4,5	8,4	13,5	19,1	25,2
ESV, mars	0,0	4,6	8,5	13,3	18,3	23,9

* Regeringens siffror avser prognosen i vårpropositionen för 2024. Uppräkningsfaktorererna för 2023 och 2024 fastställdes i september 2023 i förordning SFS 2023:551. För 2023 är ökningen 4,6 procent och för 2024 är den 3,3 procent.

Källa: Ekonomistyrningsverket, regeringen och SKR.

Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos

För perioden som helhet, till och med 2027, visar den prognos som regeringen presenterade i vårpropositionen en starkare ökning av skatteunderlaget än SKR:s nuvarande bedömning. Regeringens bedömning skiljer sig från SKR:s på lång sikt genom högre sociala ersättningar medan bedömningarna av lönesumman är likartade. För 2024 räknar SKR med en lägre ökning för lönesumman och skatteunderlaget. Även ESV har en starkare prognos för lönesumman och skatteunderlaget 2024. ESV prognosticerar en högre lönesumma på lång sikt men speciellt högre sociala ersättningar jämfört med SKR.

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Avsikten med regelverket är att uttag från RUR får ske för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur, för att tillfälligt kunna dämpa effekterna och få tid till anpassning. Överordnat är dock alltid kravet på en god ekonomisk hushållning. Reglerna för disponering ska framgå av de egna riktlinjerna för RUR som beslutas av fullmäktige. Ett exempel på när RUR kan disponeras, hämtat från förarbetena till Kommunallagen (2017:725), är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med vår nuvarande prognos skulle det vara

möjligt för 2024 och 2027 (tabell 5). En annan förutsättning är att medlen från RUR används för att täcka ett negativt balanskravsresultat. SKR:s sammantagna bedömning är att Sverige är inne i en lågkonjunktur som botten 2024. Kommunsektorn drabbas särskilt hårt genom en historiskt låg ökning av skatteunderlaget år 2024. Dessutom urholkas köpkraften varaktigt av den högre prisnivån. Den reala köpkraften faller 2023–2024.

Regelverket för RUR har förändrats från och med räkenskapsåret 2024 och reservering av medel till RUR kan inte göras efter 2023. Disponering av medel från RUR för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel kan dock göras fram till 2033.

Tabell 5. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027
Genomsnitt 10 år	4,4	4,5	4,5	4,5	4,4
Årlig ökning	4,9	3,1	4,7	4,5	4,0
Differens	0,6	-1,4	0,3	0,0	-0,4

Källor: Skatteverket och SKR.

Under 2024 och 2027 är rikets underliggande skatteunderlagsutveckling lägre än ett tioårigt genomsnitt, speciellt 2024 uppvisar en stor differens i absoluta tal.

Gemensam information för regioner och kommuner

Höga pensionskostnader på väg ned nästa år

Vi beräknar att kommunernas och regionernas kostnader för avtalspensioner ökade med cirka 47 miljarder kronor 2023. I år väntas kostnaderna öka med ytterligare cirka 21 miljarder kronor för att sedan minska med omkring 50 miljarder kronor 2025. Förklaringen ligger till största del i den höga inflationen som med eftersläpning får avgörande effekt för pensionskostnaderna.

Kostnaderna är fortfarande större i kommuner än i regioner, men ökningen i år liksom i fjol är tvärtom större i regioner än i kommuner.

Förutom effekten av den höga inflationen beror en mindre del av ökningen av kostnaderna för avtalspensioner på sektorns nya pensionsavtal med högre avgiftspremier. Det nya avtalet innebär också en påskyndad övergång från ett delvis förmånsbestämt pensionssystem till ett helt avgiftsbestämt pensionssystem. Effekten av avtalet är större i kommuner än i regioner, till följd av lönestrukturen där en större andel (högavlönade) i regioner omfattas av förmånsbestämd pension, medan en större andel i kommuner omfattas av (helt) avgiftsbestämd pension.

Jämfört med prognosen i december (cirkulär 23:56) har inflationsprognosen reviderats ned. Vad som föranleder revideringen och bedömningen av KPI-inflationen, som ligger till grund för prisbasbeloppet, beskrivs i avsnittet om den samhällsekonomiska utvecklingen. Bedömningen av en större nedgång i inflationen än tidigare återspeglas i lägre pensionskostnader för åren 2025–2027 jämfört med tidigare prognos. För 2024 tyder underlag från pensionsadministratörerna på högre kostnader i kommuner än tidigare prognos.

Regioner

Arbetsgivaravgifter och genomsnittligt PO-pålägg för 2024 samt preliminärt för 2025

I december reviderade vi genomsnittligt PO-pålägg i regionerna för 2024 till 57,2 procent, en ökning med nästan 5 procentenheter jämfört med 2023 (52,3 procent). Det var en upprevidering jämfört med preliminärt genomsnittligt PO-pålägg för 2024. PO-pålägg som görs för budgetförutsättningar revideras normalt inte under innevarande år. Den nuvarande prognosen över pensionskostnaderna för 2024 är lägre än den som låg till grund för beräkningen i december.

För år 2025 beräknar vi ett preliminärt genomsnittligt PO-pålägg på 46,4 procent i regionerna. Det innebär en minskning med 10,8 procentenheter jämfört med genomsnittligt PO-pålägg för 2024. Det förklaras i huvudsak

av en kraftig nedgång i kostnaderna för den förmånsbestämda pensionen, vilket i sin tur är en konsekvens av den allt lägre inflationen.

Bedömningen av PO-pålägg är preliminär och beroende av bland annat inflationsutvecklingen. Prisbasbeloppet för 2025 baseras på årsökningstakten av inflationen i juni 2024, som beräknas av SCB i mitten av juli. Om inflationstakten blir högre än i vår prognos kan preliminärt PO-pålägg för 2025 behöva höjas.

Övriga delar i form av arbetsgivaravgifter (31,42 procent) och avtalsförsäkringar (0,20 procent) är preliminärt oförändrade. Hela minskningen i genomsnittligt PO-pålägg förklaras av de lägre pensionskostnaderna.

Tabell 6. PO-pålägg i regioner och prognos över avtalspensioner

Procent av lönesumman

Regioner	2023	2024	2025	2026	2027
Avtalspensioner*	20,7	25,6			
Avtalspensioner prognos			14,8	10,9	12,7
PO-pålägg	52,3	57,2	46,4		

*Underlag för beräknat genomsnittligt PO-pålägg

Källa: SKR.

För mer information se vår webbplats om arbetsgivaravgifter och PO-pålägg.²

De pensionskostnader som ingår i PO-pålägget är beräknade som ett genomsnitt för alla regioner. Pensionskostnaderna varierar dock kraftigt i enskilda regioner. Det är därför angeläget att regioner ser till sina egna kostnader.

Slutavräkningar 2023–2024 för regioner

Slutavräkning 2023

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation RKR R2 intäkter, ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKR:s skatteunderlagsprognos i december.

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2022 och 2023 till 4,8 procent respektive 4,7 procent i budgetpropositionen för år 2022. Slutligt utfall för 2022 blev 5,8 procent.

²[Arbetsgivaravgifter och PO-pålägg](https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/arbetsgivaravgifterpopalaggpension/arbetsgivaravgifterpopalagg.1290.html)

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/arbetsgivaravgifterpopalaggpension/arbetsgivaravgifterpopalagg.1290.html>

Vår prognos i december 2023 visade på en ökning av skatteunderlaget med 5,3 procent för 2023. Rekommenderad uppbokning i bokslut 2023 var 459 kronor per invånare den 1.11.2022.

SKR:s prognos enligt detta cirkulär visar en uppräkningsfaktor med 5,1 procent för 2023 vilket innebär att prognosen för slutavräkningen 2023 beräknas till 417 kronor per invånare och därmed uppstår en negativ korrigeringspost på 42 kronor per invånare den 1.11.2022.

Slutavräkning 2024

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2023 och 2024 uppgår till 4,6 procent respektive 3,3 procent. SKR:s prognos för slutavräkningen 2024 blir något positiv och uppgår till 14 kronor per invånare den 1.11.2023. Jämfört med vår prognos i februari är det en förbättring med 46 kronor per invånare.

Regleringsbidrag/–avgift

SKR har gjort en bedömning av regleringsposten i den kommunal-ekonomiska utjämningen för åren 2024 till 2027 (tabell 7 och 8). Förändringar sedan senaste bedömningen i Aktuell Ekonomi 24:16 beror på vår senaste skatteunderlagsprognos och ny befolkningsprognos från SCB³.

Tabell 7. Prognos över regleringsbidrag/–avgift 2024 till 2027

Miljoner kronor

Regleringsbidrag/–avgift	2024	2025	2026	2027
Inkomstutjämning, netto (+)	40 488	42 428	44 180	45 954
Strukturbidrag (+)	547	548	549	551
Summa inkomster för regionerna (1)	40 992	42 976	44 729	46 504
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	48 695	46 855	47 040	47 100
Differens → Regleringspost (2)–(1)	7 702	3 879	2 311	596

Källor: SCB och SKR.

Regleringspostens förändring gentemot föregående prognos beror på ny skatteunderlagsprognos och ny befolkningsprognos.

³ [Sveriges framtida befolkning 2024-2070](https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningsframskrivningar/befolkningsframskrivningar/pong/statistiknyhet/sveriges-framtida-befolkning-2024-2070/) https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningsframskrivningar/befolkningsframskrivningar/pong/statistiknyhet/sveriges-framtida-befolkning-2024-2070/

Tabell 8. Prognos över regleringsbidrag/–avgift 2024 till 2027

Kronor per invånare

Regleringsbidrag/–avgift	2024	2025	2026	2027
Inkomstutjämnning, netto (+)	3 835	4 009	4 165	4 322
Strukturbidrag (+)	52	52	52	52
Summa inkomster för regionerna (1)	3 883	4 061	4 216	4 374
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	4 612	4 427	4 434	4 430
Differens → Regleringspost (2)–(1)	730	366	218	56

Källor: SCB och SKR.

Regleringspostens förändring gentemot föregående prognos beror på ny skatteunderlagsprognos och ny befolkningsprognos.

Preliminär kostnadsutjämnning 2025 för regioner

Vi återkommer med preliminär kostnadsutjämnning för regioner under vecka 18 då vi fått mer uppgifter att utgå ifrån.

Löne- och prisförändringar för regioner

Prognosen är nedreviderad för 2024 och 2025 med vardera cirka 0,3 procentenheter jämfört med prognosen i februari.

Förbrukningspriserna har ökat historiskt mycket, men i takt med att inflationstakten avtar normaliseras även prisökningen på förbrukningen.

Socialavgifterna uppvisar stora variationer vilket förklaras av stora svängningar i pensionskostnaderna. Den nya överenskommelsen om pensioner AKAP-KR började gälla från och med den 1 januari 2023. De ökade pensionskostnaderna 2023 förklaras till mindre del av det nya pensionsavtalet, men till större del av ökad inflation och andra förhållanden.

Den höga inflationstakten i ekonomin resulterar i ett högt prisbasbelopp för 2024 vilket betyder höga pensionskostnader även 2024. Sedan blir inflationen lägre och prisbasbeloppet ökar i långsammare takt vilket leder till minskade pensionskostnader, men osäkerheten för den årliga utvecklingen för åren som följer är påtaglig.

Inflationen och den svaga kronan har påverkat läkemedelspriserna både 2023 och 2024. För åren som kommer antas läkemedelspriserna falla något, vilket är det normala. Notera att vi här endast räknar med rena prisförändringar på befintligt sortiment inklusive generika. Här ingår alltså effekterna av patentutgångar etc. Merkostnaden för nya läkemedel ingår inte i våra prismätningar. Att nya läkemedel ofta kostar mer antas spegla en förbättrad kvalitet och betraktas alltså inte som en prisförändring. Socialstyrelsen prognosticerar en fortsatt mycket snabb ökning av kostnaderna för läkemedel.

Tabell 9. Prognos för LPIK

Årlig procentuell förändring

LPIK	2023	2024	2025	2026	2027
LPIK inkl. läkemedel	7,9	4,0	-1,3	0,8	3,3
– Timlön	3,8	3,8	3,5	3,3	3,3
– Socialavgifter	24,4	7,0	-13,9	-5,4	7,6
– Läkemedel	3,3	2,0	-0,7	-0,7	-0,7
– Förbrukning	4,2	2,6	2,4	2,5	2,5
LPIK exkl. läkemedel	8,5	4,3	-1,4	1,1	4,0

Källa: SKR.

Nytt pensionsavtal 2023 och hög inflation resulterade i stora ökningar av pensionskostnaderna i regionerna 2023, men även 2024. Den höga inflationen pressade upp priserna på förbrukningen. Ökningstakten normaliseras under 2024. Efter 2024 antas läkemedelspriserna falla.

Pensionskostnaderna varierar mellan regionerna till följd av skillnader i personalstruktur. I tabell 10 har vi exkluderat PO-effekten.

Tabell 10. Prognos för LPIK exklusive PO-effekt

Årlig procentuell förändring

LPIK	2024	2025	2026	2027
LPIK exklusive priseffekt av -pensioner, inkl. läkemedel	3,3	2,6	2,5	2,5
– Timlön	3,8	3,5	3,3	3,3
– Socialavgifter	4,0	3,5	3,3	3,3
LPIK exklusive priseffekt av pensioner, exkl. läkemedel	3,5	3,2	3,0	3,1

Källa: SKR.

Notera att vi här publicerar både prisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner (LPIK), som används i SKR:s egna beräkningar och analyser, och LPI. Det är endast sättet att beräkna löneförändringarna som skiljer de båda prisindexen åt. I LPIK ska varken förskjutningar i yrkessammansättning eller ålderssammansättning påverka lönepriset.

Tabell 11. Prognos för Landstingsprisindex, LPI

Årlig procentuell förändring

LPI	2024	2025	2026	2027
Landstingsprisindex inkl. läkemedel	4,3	-1,0	1,1	3,6
– Timlön	4,3	4,0	3,8	3,8
– Socialavgifter	7,6	-13,4	-4,9	8,1
Landstingsprisindex exklusive läkemedel	4,6	-1,0	1,4	4,3

Källa: SKR.

I beräkningen av lönepriset ingår förskjutningar i ålderssammansättning.

Regionvisa beräkningar av skatter och bidrag 2024–2031

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag Reg 2024–2031” på vår webbplats på nedanstående länk:

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/prognosunderlagregioner.1402.html>

Genom att i Excelfilen skriva in den egna regionkoden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sin region.

I prognosunderlaget redovisas regionvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2024–2031. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns filer med specificering av generella och riktade statsbidrag. Av specificeringen av generella statsbidrag framgår vilka bidrag som ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och därmed i prognosunderlaget. Filerna återfinns via nedanstående länk:

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/statsbidrag/specificeringavvissastatsbidrag.31839.html>

Uppdatering av modellen Skatter och bidrag

För att uppdatera modellen ska den aktuella filen laddas hem och sparas. Ladda ned filen;

- Uppdateringsfil till cirkulär 24:27 från webbsidan

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/skattebidragmodellverktyg/uppdateringstabellforregioner.1374.html>

Följ sedan instruktionerna i filen eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär. **Observera att det är 2024 års modell som ska uppdateras.**

Skillnader jämfört med förra beräkningen (Aktuell Ekonomi 24:16) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Befolkningsprognos

Utbildning Utjämningsystemet och modellen Skatter och bidrag för regioner

För tillfället finns inga fastlagda tider för regionutbildningar. Om intresse finns kontakta Åsa Högberg på telefon 08-452 73 63 eller via mail asa.hogberg@skr.se.

Kommuner

Arbetsgivaravgifter och genomsnittligt PO-pålägg för 2024 samt preliminärt för 2025

I december reviderade vi genomsnittligt PO-pålägg i kommunerna för 2024 till 47,2 procent, en ökning med 2,7 procentenheter jämfört med 2023 (44,5 procent) och en upprevidering jämfört med preliminärt genomsnittligt PO-pålägg för 2024. PO-pålägg som görs för budgetförutsättningar revideras normalt inte under innevarande år. Den nuvarande prognosen över pensionskostnaderna för 2024 är något högre än den som låg till grund för beräkningen i december.

För år 2025 beräknar vi ett preliminärt genomsnittligt PO-pålägg på 41,4 procent i kommunerna. Det innebär en minskning med 5,8 procentenheter jämfört med genomsnittligt PO-pålägg för 2024. Beräkningen är preliminär och som vi har beskrivit tidigare är inflationsutvecklingen en faktor som har stor betydelse för kostnaderna för kommunernas avtalspensioner.

Övriga delar bestående av lagstadgade arbetsgivaravgifter (31,42 procent) och avtalsförsäkringar (0,20 procent) är preliminärt oförändrade. Minskningen i genomsnittligt PO-pålägg beror på pensionskostnadernas nedgång.

Tabell 12. PO-pålägg i kommuner och prognos över avtalspensioner

Procent av lönesumman

Kommuner	2023	2024	2025	2026	2027
Avtalspensioner*	13,0	15,6			
Avtalspensioner prognos			9,8	8,2	8,9
PO-pålägg	44,5	47,2	41,4		

*Underlag för beräknad genomsnittligt PO-pålägg

Källa: SKR.

För mer information se vår webbplats om arbetsgivaravgifter och PO-pålägg.⁴

De pensionskostnader som ingår i PO-pålägget är beräknade som ett genomsnitt för alla kommuner. Pensionskostnaderna varierar dock kraftigt i enskilda kommuner. Det är därför angeläget att kommunen ser till sina egna kostnader, särskilt gäller detta kommuner som har försäkringslösningar för pensioner då dessa beräknas annorlunda.

⁴[Arbetsgivaravgifter och PO-pålägg](https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/arbetsgivaravgifterpopalaggpension/arbetsgivaravgifterpopalagg.1290.html)

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/arbetsgivaravgifterpopalaggpension/arbetsgivaravgifterpopalagg.1290.html>

Slutavräkningar 2023–2024 för kommuner

Slutavräkning 2023

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation RKR R2 intäkter, ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKR:s skatteunderlagsprognos i december.

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2022 och 2023 till 4,8 procent respektive 4,7 procent i budgetpropositionen för år 2022. Slutligt utfall för 2022 blev 5,8 procent.

Vår prognos i december 2023 visade på en ökning av skatteunderlaget med 5,3 procent för 2023. Med den bedömningen uppgick rekommenderad upp-bokning i bokslut 2023 till 787 kronor per invånare den 1.11.2022.

SKR:s prognos enligt detta cirkulär visar en uppräkning med 5,1 procent för 2023 vilket innebär att prognosen för slutavräkningen 2023 beräknas till 700 kronor per invånare och därmed uppstår en negativ korrigeringspost på 87 kronor per invånare den 1.11 2022.

Slutavräkning 2024

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2023 och 2024 uppgår till 4,6 procent respektive 3,3 procent. SKR:s prognos för slutavräkningen 2024 blir något positiv och uppgår till 20 kronor per invånare den 1.11.2023. Jämfört med vår prognos i februari är det en förbättring med 82 kronor per invånare.

Regleringsbidrag/–avgift

SKR har gjort en bedömning av regleringsposten i den kommunalekonomiska utjämnningen för åren 2024 till 2027 (tabell 13 och 14). Förändringar sedan senaste bedömningen i Aktuell Ekonomi 24:16 beror på ny skatteunderlagsprognos och ny befolkningsprognos från SCB⁵.

⁵ [Sveriges framtida befolkning 2024-2070](https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningsframskrivningar/befolkningsframskrivningar/pong/statistiknyhet/sveriges-framtida-befolkning-2024-2070/) <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningsframskrivningar/befolkningsframskrivningar/pong/statistiknyhet/sveriges-framtida-befolkning-2024-2070/>

Tabell 13. Prognos över regleringsbidrag/–avgift 2024 till 2027

Miljoner kronor

Regleringsbidrag/–avgift	2024	2025	2026	2027
Inkomstutjämnning, netto (+)	85 973	90 096	93 815	97 578
Strukturbidrag (+)	1 042	1 045	1 047	1 050
Summa inkomster för kommunerna (1)	86 919	91 141	94 862	98 628
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	119 176	116 403	116 994	117 059
Differens → Regleringspost (2)–(1)	32 257	25 262	22 132	18 431

Källor: SCB och SKR.

Regleringspostens förändring gentemot föregående prognos beror på ny skatteunderlagsprognos och ny befolkningsprognos.

Tabell 14. Prognos över regleringsbidrag/–avgift 2024 till 2027

Kronor per invånare

Regleringsbidrag/–avgift	2024	2025	2026	2027
Inkomstutjämnning, netto (+)	8 143	8 513	8 844	9 178
Strukturbidrag (+)	99	99	99	99
Summa inkomster för kommunerna (1)	8 233	8 611	8 942	9 276
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	11 288	10 998	11 029	11 010
Differens → Regleringspost (2)–(1)	3 055	2 387	2 086	1 734

Källor: SCB och SKR.

Regleringspostens förändring gentemot föregående prognos beror på ny skatteunderlagsprognos och ny befolkningsprognos.

Preliminär kostnadsutjämnning 2025 för kommuner

SKR har gjort en preliminär beräkning av 2025 års kostnadsutjämnning med hjälp av uppdaterat underlag från Statistiska centralbyrån (SCB). Utfallet per delmodell och förändring från föregående års utfall syns i tabellbilaga Kostnadsutjämnning kommun 240426. Alla variabler är inte uppdaterade, vilket primärt påverkar delmodellen för vuxenutbildning.

- antalet personer utifrån utbildningsnivå och antal personer med uppehållstillstånd 3–5 år i modellen för vuxenutbildning
- andel lågutbildade 20–40-åringar (i modellen för individ- och familjeomsorg)
- socioekonomiskt index (i modellen för för-skola)
- enhetskostnaden för modersmålsundervisning (i modellen för grundskola) är endast schablonmässigt uppräknad
- eftersläpningsbidraget (i modellen för verksamhetsövergripande kostnader)
- de faktiska nettokostnaderna bygger på prognos

Modellen för vuxenutbildning

Underlaget för att bestämma standardkostnaden i modellen för vuxenutbildning är inte uppdaterat. Det gäller antalet personer efter utbildningsnivå, antalet personer med uppehållstillstånd 3–5 år och antalet förvärvsarbetande 20–64 år. Det innebär i princip att hela modellen återstår att uppdatera. Detta kan innebära stora förändringar för vissa kommuner. Nettokostnaderna för verksamheterna är uppdaterade, men osäkra. Modellen kommer att uppdateras i prognosen i oktober.

Andel lågutbildade 20–40-åringar i modellen för individ- och familjeomsorg

Uppgifterna uppdateras till prognosen i oktober. För 9 av 10 kommuner brukar en uppdatering av denna variabel innebära en ändring av utfallet med +/- 50 kronor per invånare. För någon enstaka kommun brukar förändringen bli större än 100 kronor per invånare.

Socioekonomiskt index i modellen för förskola

Indexet uppdateras till oktoberprognosen. För 9 av 10 kommuner betyder uppdateringen i föregående års utjämnning ett förändrat utfall om maximalt +/- 50 kronor per invånare. För någon enstaka kommun blev förändringen större än 100 kronor per invånare.

Eftersläpningsersättning i modellen för verksamhetsövergripande kostnader

Ersättningen för eftersläpning har i likhet med tidigare års beräkningar i april satts till noll. Utfallet för 2025 bygger på förändringen av folkmängden mellan 1 november 2023 och 2024. För de 16 kommuner som utjämningsåret 2024 fick ett bidrag innebär denna prognos en negativ förändring. Övriga kommuner betalade en avgift på 39 kronor per invånare. Maximalt 31 kommuner kan komma att få ett bidrag för eftersläpnings effekter 2025 (se tabellbilaga Kostnadsutjämnning kommun 240426). Dessa kommuner har haft en genomsnittlig befolkningsökning de senaste fem åren (2019 till 2023) som överstiger 1,2 procent i genomsnitt. För att få ersättning bidragsåret 2025 måste befolkningen i dessa kommuner även öka med 1,2 procent mellan den 1 november 2023 och 2024. I modellen Skatter och bidrag finns det möjlighet att simulera bidragets storlek utifrån vad man tror att befolkningen blir per den 1 november 2024.

Alla kommuner bör ta viss höjd för finansieringen av eftersläpningen, som inte ingår i denna prognos. Detta berör även kommuner som erhåller ett eventuellt bidrag. Finansieringen är i dessa beräkningar satt till 0, vilket även inkluderar beräkningarna i modellen Skatter och bidrag, samt prognosunderlaget. Vi bedömer att fjolårets avgift på 39 kronor per invånare för de kommuner som inte får eftersläpningsbidrag är en rimlig utgångspunkt.

Verksamhetens nettokostnader 2023

Verksamhetskostnaderna på riksnivå från räkenskapssammandraget 2023 kommer att ligga till grund för 2025 års kostnadsutjämnning. Då verksam-

hetskostnader ännu inte är fastställda har SKR gjort en bedömning av hur dessa utvecklats mellan 2022 och 2023 utifrån såväl granskade och publicerade uppgifter för ett antal kommuner, samt icke granskade uppgifter som vi fått tillgång till via SCB. Höga pensionskostnader och hög inflation gör att kostnadsökningarna generellt är stora. Samtidigt bör, enligt Rådet för kommunal redovisning, vissa riktade statsbidrag avsedda för ett visst verksamhetsområde bokföras som generella bidrag, (se Aktuell Ekonomi 23:58). Detta påverkar inte minst nettokostnaderna i äldreomsorgen. Nettokostnaderna för äldreomsorgen beräknas i denna prognos öka med 8,5 procent. I grundskolan beräknas nettokostnaderna öka med drygt 7 procent och i förskola och IFO med 6,5 procent. En beräknad minskning inom SFI gör att nettokostnaderna i vuxenutbildningen ökar med beskedliga 3 procent. Inom kollektivtrafiken är underlaget bristfälligt, men kostnaderna bedöms här öka med 8 procent. En ändrad nettokostnad ändrar omsättningen i respektive modell. En ökning av nettokostnaden gör att kommuner med bidrag får större bidrag och kommuner med avgift betalar större avgift – och vice versa.

Uppräkning till 2025 års prisnivå

Prisuppräkningsen görs av de flesta delar av kostnadsutjämningsen. I utfallet för 2025, som publiceras i december, kommer uppräkningsen att baseras på regeringens prognos på utvecklingsen av KPIF från budgetpropositionen 2025. I denna beräkning används regeringens bedömning från vårpropositionen. Uppräkningsen är 2,1 procent för 2024 och 1,7 procent för 2025. När man jämför utfallet i 2024 års utjämningsen med utfallet enligt denna prognos måste man ta hänsyn till prisuppräkningsen för att förstå utvecklingsen av standardkostnaden. Förenklat kan man säga att en prisuppräkning för 2023 i 2024 års utjämningsen ersätts med ett utfall av nettokostnaderna för 2023 i 2025 års utjämningsen. Den förstnämnda var 6,0 procent, vilket är en förhållandevis träffsäker uppskattning av de faktiska kostnadsökningarna 2023 i flera verksamheter. Uppräkningsen för 2024 i 2024 års utjämningsen var 2,7 procent, i denna prognos för 2025 är den 2,1 procent. Denna överskattning i föregående års prognos, tillsammans med den låga uppräkningsen för 2025 gör att det generellt blir en liten skillnad mellan standardkostnaderna 2024 och 2025, utifrån prisökningarna. I flera modeller rör det sig om en ökning per invånare på knappt en procent. Undantaget är äldreomsorgsmodellen. I äldreomsorgsmodellen innebar prisuppräkningsen för 2023 i 2024 års utjämningsen en betydligt lägre uppräkning än den faktiska kostnadsökningens. Standardkostnaden är därför betydligt högre 2025 än 2024 för många kommuner. Detta påverkar också prislapparna i Skatter och bidragsmodellen i samma utsträckning.

Förändringarna jämfört med 2024 års utfall är stora för många kommuner, med förändringar på över 1 000 kronor per invånare för 20 kommuner. För några beror detta på stora ersättningar för eftersläpning i 2024 års utjämningsen. Annars syns stora förändringar i modellen för äldreomsorg. En del av förklaringens är den stora nettokostnadsökningens 2023, som ökar om-

sättningen i modellen. För vissa kommuner förändras utfallet relativt mycket som en konsekvens av att totalbefolkningen minskat mellan 2022 och 2023, men inte befolkningen i de äldre grupperna, vilket betyder att dessa gruppers andel av befolkningen ökat (utan att antalet behövt öka). För andra handlar det om öknings i de äldsta åldersgrupperna eller förskjutningar från sammanboende till ensamboende i de äldsta åldrarna. Utfallet i mindre kommuner blir känsligt för mindre förändringar i äldregruppen.

Reviderad LSS-utjämning 2024

19 mars publicerade SCB ett reviderat utfall av LSS-utjämningen för 2024. En kommun hade inkommit med ändringar av underlaget till personalkostnadsindex. Underlag för beräkningar finns på SCB:s hemsida under Offentlig ekonomi / Finanser för den kommunala sektorn / Kommunal-ekonomisk utjämning och utjämning av LSS-kostnader

Preliminär LSS-utjämning 2025

Vi rekommenderar samtliga kommuner att se över inrapporterade insatser samt ekonomiska uppgifter till dessa beräkningar. Eventuella revideringar lämnas till SCB och Socialstyrelsen. Kommuner bör granska underlaget (i Bilaga LSS 240426) även om utfallet förändrats måttligt jämfört med föregående år. 2024 års underlag för jämförelse finns på SCB:s hemsida. Vid kryssade antalsuppgifter kan Socialstyrelsen lämna besked om vilket värde som använts i beräkningen.

SCB har på uppdrag av SKR gjort en prognos för utfallet i LSS-utjämningen 2025. Prislapparna och totalkostnaden är baserat på uppskattningar utifrån preliminära uppgifter från räkenskapsammandraget för 2023. I denna prognos antas nettokostnaderna inom kommunernas LSS-verksamhet öka kraftigt, med nästan 9 procent mellan 2022 och 2023. Detta syns genom att de prislappar som används, se tabell 2 i Bilaga LSS 240426, ökat kraftigt för boendeinsatser, daglig verksamhet och övriga insatser. Kostnadsökningen för personlig assistans var lägre. Hög inflation och stor ökning av pensionskostnaderna är en förklaring. Konsekvensen av att nettokostnaderna ökar är att omslutningen i utjämningen ökar proportionellt – allt annat lika. Avgifter och bidrag blir således större i samma utsträckning.

För 219 kommuner beräknas personalkostnadsindex (PK–IX) utifrån preliminära uppgifter i räkenskapsammandraget för 2023. Flera av dessa är inte färdiggranskade av SCB. För övriga kommuner används PK–IX från föregående års utjämning.

Beräkningarna grundar sig på följande förutsättningar:

- Antalet LSS-insatser per den 1 oktober 2023 enligt uppgifter från Socialstyrelsen. Kryssade uppgifter betyder att antalet är mellan 1 och 3. SKR har inte tillgång till de egentliga värdena i dessa fall.

- Antalet beslut om personlig assistans enligt SFB i oktober 2023 enligt uppgifter från Försäkringskassan.
- Personalkostnadsindex (PK–IX) baserat på RS 2023 för 219 kommuner, för övriga används det PK–IX som användes för reviderat utfall för utjämningsåret 2024. Respektive beräkningssätt per kommun framgår av Bilaga LSS 240426, tabell 1. Om kommunens räkenskapsammandrag inte funnits tillgängligt används uppgifter från Försäkringskassan om kommunernas inbetalda ersättningar för personlig assistans enligt SFB under 2023.
- Folkmängdsuppgifter per den 31 december 2023.
- SKR:s prognos för prislappar vid beräkningen av grundläggande standardkostnader, som baseras på RS för 2023 med en prognos för totalkostnaderna på nationell nivå.
- Regeringens bedömning från vårpropositionen av omräkningsfaktorer till prisnivån 2025 genom KPIF för åren 2024 (2,1 procent) och 2025 (1,7 procent).

Uppräkningen till 2025 års priser görs med regeringens bedömning av KPIF-inflationen från vårpropositionen. I utfallet för 2025, som publiceras i december, kommer uppräkningsindex att baseras på regeringens prognos från budgetpropositionen. Effekten av prisuppräkningsindex blir densamma som en förändring av verksamhetskostnaderna, dvs. en ändrad uppräkningsindex innebär en ändrad omsättning i utjämningsindex – allt annat lika blir såväl avgifterna som bidragen större. Omsättningen i utjämningsindex påverkas även av de uppdaterade insatserna och personalkostnaderna.

De preliminära utfallsförändringarna är, i vanlig ordning, stora. För ett 30-tal kommuner är förändringarna över 500 kronor per invånare, upp till över 1 000 kronor. Stora förändringar är i princip alltid relaterade till förändringar i antal insatser. I mindre kommuner räcker det med en mindre antalsförändring i de insatser med hög styckkostnad, som boendeinsatser, för att det ska få ett stort genomslag på utfallet. SCB kommer, liksom tidigare år, att göra en ny prognos för LSS-utjämningsindex i juni när RS för 2023 är färdigt. Vi utgår från att regeringen väljer att uppdatera PK–IX, eftersom detta gjorts under en rad år. Beräkningarna finns presenterade i Bilaga LSS 240426.

Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex

I våra kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Förändringen av kostnaderna i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring utgörs av skillnaden mellan förändring i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneökningar och PO-pålägg) samt prisförändringar på övrig förbrukning. I tabellen nedan redovisas vår senaste bedömning av prisförändringar under perioden 2023–2027. Syftet med uppgifterna är att göra det möjligt för

kommuner att räkna om från löpande till fasta priser, till exempel i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKR:s kalkyler.

Jämfört med prognosen från februari är PKV för 2023 nedjusterat med tre tiondelar. Detta förklaras av att utfallet av förbrukningspriserna blev något lägre än den bedömning som gjordes för helåret. Nedjusteringen av arbetskraftskostnaderna beror i huvudsak på ett fel i underlaget för avtalspensionerna i februariprognosen, vilket gjorde utvecklingen av arbetskraftskostnaden för hög. Utfallet av timlönerna 2023 blev också marginellt lägre än i prognosen från februari. PKV för 2024 är uppjusterad med två tiondelar. Antagandet om timlöneförändringen om 3,8 procent är oförändrat. Däremot är inflationsantagandet för 2024 kraftigt nedjusterat, läs mer i det samhällsekonomiska avsnittet, vilket gör att förbrukningspriserna blir två tiondelar lägre i denna prognos. Felet i pensionsberäkningen i februariprognosen, tillsammans med en upprevidering av pensionskostnaderna, innebär att arbetskraftskostnaderna 2024 blir fyra tiondelar högre än i februari. Ackumulerat innebär nedrevideringen 2023 och upprevideringen 2024 ett oförändrat prisläge 2024 (enligt PKV) jämfört med föregående prognos.

En brant nedgång av pensionskostnaderna 2025, som en konsekvens av sjunkande inflation 2024, gör att arbetskraftskostnaderna utvecklas mycket svagt 2025. PKV för 2025 är nedjusterad med tre tiondelar jämfört med februari, huvudsakligen som en konsekvens av ett lägre inflationsantagande 2024 (se mer i det samhällsekonomiska avsnittet och i avsnittet om arbetsgivaravgifter). Timlöneantagandet är oförändrat. PKV för 2025 beräknas här till 0,3 procent, där arbetskraftskostnaderna visar på en nedgång på 0,7 procent. Det genomsnittliga PO-pålägget för kommunsektorn minskar med nästan 6 procentenheter mellan 2024 och 2025. Pensionskostnaderna bedöms fortsätta minska 2026, men förändringen jämfört med föregående bedömning är mycket liten. Ackumulerat under hela perioden 2023–2027 innebär denna prognos en sammantagen prisökning som är marginellt lägre jämfört med prognosen från februari.

Tabell 15. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2023	2024	2025	2026	2027
Arbetskraftskostnader*	6,7	5,7	-0,7	2,2	3,8
Övrig förbrukning	3,8	2,6	2,4	2,5	2,5
Prisförändring, %	5,8	4,7	0,3	2,3	3,4

*Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter.

Källa: SKR.

Stora ökning av pensionskostnaderna har kännetecknat den kommunala ekonomin 2023 och 2024. Nästan lika stora blir kostnadsminskningarna 2025 och 2026, vilket ger stora slag i arbetskraftskostnaderna i PKV-prognosen.

Pensionskostnaderna varierar mellan de olika kommunerna till följd av skillnader i personalstruktur. I tabellen nedan beräknas en motsvarighet till PKV exklusive PO-effekten. Arbetskraftskostnaderna ökar därmed i samma takt som timlönerna. Arbetskraftskostnaderna har dock samma vikt i beräkningen av PKV som i tabellen ovan.

Tabell 16. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) exklusive PO-effekt

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2023	2024	2025	2026	2027
Arbetskraftskostnader*	3,1	3,8	3,5	3,3	3,3
Övrig förbrukning	3,8	2,6	2,4	2,5	2,5
Prisförändring, %	3,3	3,4	3,2	3,0	3,1

*Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter.

Källa: SKR.

Utan påverkan av tjänstepensionerna blir utvecklingen av PKV mycket jämn under åren.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2024–2031

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag K 2024–2031” på vår webbplats på nedanstående länk:

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/prognosunderlagkommuner.1356.html>

Genom att i Excel-filen skriva in den egna kommunkoden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sin kommun.

I prognosunderlaget redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2024–2031. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns filer med specificering av generella och riktade statsbidrag. Av specificeringen av generella statsbidrag framgår vilka bidrag som ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och därmed i prognosunderlaget. Filerna återfinns via nedanstående länk:

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/statsbidrag/specificeringavvissastatsbidrag.31839.html>

Uppdatering av modellen Skatter och bidrag

För att uppdatera modellen ska den aktuella filen laddas hem och sparas.
Ladda ned filen:

- Uppdateringsfil nr 2 till cirkulär 24:27

från sidan

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/skattebidragmodellverktyg/uppdateringstabellforkommuner.1372.html> Följ sedan instruktionerna i filen eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär. **Observera att det är 2024 års modell som ska uppdateras.**

Skillnader jämfört med förra beräkningen (Aktuell Ekonomi 24:16) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminär kostnadsutjämning 2025
- Reviderad LSS-utjämning 2024
- Preliminär LSS-utjämning 2025
- Befolkningsprognos

Information om tidpunkter under 2024

Aktuella datum finns på vår webbplats under Ekonomi, Ekonomikalendern.

Har du aktiverat ny prenumeration från vår webbplats? För att säkert få alla våra nyheter, gå in på [SKR](#) och välj E-postutskick, prenumerera. Länken ligger längst ner på sidan under "Hjälp".

Under vårt område Ekonomi finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Patrik Jonasson (makroekonomi och skatteunderlaget) 08-452 73 62, Måns Norberg (sammanvägt prisindex kommunal verksamhet, utjämning) 08-452 77 99, Jonas Eriksson (löne och prisförändring för regioner) 08-452 78 79 samt Åsa Högberg (modellen Skatter och bidrag, utjämning) 08-452 73 63.

Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skr.se.

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för ekonomi och styrning

Erik Törnblom

Åsa Högberg

Bilagor:

”Prognosunderlag Reg 2024–2031 till cirkulär 24:27”, finns på nedanstående webbsida:

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/prognosunderlagregioner.1402.html>

”Prognosunderlag K 2024–2031 till cirkulär 24:27”, finns på nedanstående webbsida:

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/prognosunderlagkommuner.1356.html>